

Statement regio Twente over het uitsluiten van de doelgroep werkende jongeren aan het regionaal programma

Twente heeft ervoor gekozen om binnen het regionaal programma de Twentse Belofte expliciet aandacht te besteden aan werkende jongeren met een kwetsbare arbeidsmarktpositie. Deze doelgroep vormt een belangrijk deel van de jongeren voor wie een duurzame overgang naar werk niet vanzelfsprekend is. Dat deze maatregel geen onderdeel mag uitmaken van het definitieve regionale programma, vinden wij een gemiste kans.

Het hebben van werk betekent niet automatisch dat een jongere duurzaam op de arbeidsmarkt is gepositioneerd. Jongeren zonder startkwalificatie zijn vaker aangewezen op flexibele contracten, hebben minder ontwikkelmogelijkheden en lopen een groter risico om hun werk weer te verliezen. Uit onderzoek van Kennispunt Twente blijkt dat in november 2024 2.100 van de 3.391 Twentse vsv'ers van 18 tot 23 jaar aan het werk waren. Dat is bijna 62%. Werkende jongeren vormen daarmee het grootste deel van deze vsv-populatie.

Voor deze jongeren komt ondersteuning in de praktijk vaak pas in beeld nadat zij hun werk hebben verloren. Twente wil juist voorkomen dat problemen zich opstapelen en leiden tot uitval. Daarom richt maatregel 6 zich op het behouden van werk, niet alleen op het vinden van werk.

Met maatregel 6 wil Twente voorkomen dat deze jongeren pas weer in beeld komen nadat zij hun werk hebben verloren. De maatregel richt zich daarom niet alleen op de jongere, maar nadrukkelijk ook op de werkgever. Bedrijven zijn meer dan een plek waar een jongere wordt geplaatst. Zij kunnen ontwikkelmogelijkheden bieden, vroegtijdig signaleren dat iemand dreigt vast te lopen en waar nodig verbinding leggen met onderwijs, het Doorstroompunt, de gemeente of andere ondersteuning.

Daarbij gaat het niet om een gemeente die werkgevers van buitenaf aanspoort of reguliere verantwoordelijkheden overneemt. Het doel is juist dat werkgevers zich bewust worden van hun eigen rol en deze actief oppakken. Duurzaam werk vraagt om werkgevers die niet alleen jongeren aannemen, maar ook investeren in hun ontwikkeling, oog hebben voor kwetsbaarheden en tijdig handelen wanneer de arbeidsrelatie onder druk staat. Onderwijs en gemeenten kunnen hen daarbij ondersteunen en de noodzakelijke verbindingen organiseren, maar de werkgever heeft hierin een eigen verantwoordelijkheid.

Het ministerie wijst erop dat voor deze jongeren mogelijkheden bestaan vanuit de Participatiewet, ontwikkelfondsen en afspraken met werkgevers. Deze instrumenten bieden echter geen volledig antwoord. Werkende jongeren die niet afhankelijk zijn van een uitkering vallen niet vanzelfsprekend binnen de gemeentelijke ondersteuning vanuit de Participatiewet. Ontwikkelfondsen kunnen scholing mogelijk maken, maar organiseren niet de gezamenlijke vroegsignalering en ondersteuning die nodig zijn om te voorkomen dat kwetsbare jongeren opnieuw uitvallen. Ook bieden deze instrumenten geen structureel kader waarbinnen werkgevers, onderwijs, gemeenten en het Doorstroompunt gezamenlijk verantwoordelijkheid nemen voor het behouden van werk en het versterken van ontwikkelkansen van deze jongeren.

De Wet van school naar duurzaam werk beoogt de overgang van school naar **duurzaam** werk te verbeteren en jongeren te ondersteunen bij het opbouwen van duurzame economische zelfstandigheid. Die overgang is niet voltooid op het moment dat een jongere een (tijdelijk) arbeidscontract tekent. Pas daarna blijkt of de jongere zich kan ontwikkelen, voldoende begeleiding krijgt en het werk kan behouden. Wanneer de mogelijkheden voor ondersteuning feitelijk eindigen op het moment dat een jongere werk vindt, ontstaat spanning tussen het doel van de wet, namelijk duurzaam werk, en de ruimte die het regionale programma biedt om dat doel daadwerkelijk te realiseren.

Dat juist binnen deze wet geen ruimte bestaat om werkgevers als actieve partner te betrekken bij het voorkomen van uitval en het ondersteunen van een duurzame overgang naar werk, vinden wij een gemiste kans. Voor deze jongeren komt ondersteuning daardoor vaak pas in beeld nadat zij hun werk hebben verloren. Daarmee reageren we op uitval, terwijl Twente die uitval juist samen met werkgevers wil voorkomen.

Daarnaast streeft Twente juist naar een doorlopende en samenhangende ondersteuningslijn voor jongeren in de overgang van onderwijs naar duurzaam werk. Wanneer de benodigde ondersteuning vanuit verschillende financieringsstromen, regelingen en verantwoordingskaders moet worden georganiseerd, ontstaat het risico op een gefragmenteerde aanpak. De afspraken die vanuit SZW met werkgevers zijn gemaakt en de middelen die daarbij beschikbaar zijn, vallen niet onder het regionale programma, terwijl zij wel raken aan dezelfde doelgroep en doelstelling. Juist daardoor wordt het lastiger om één geïntegreerde aanpak te realiseren waarin onderwijs, gemeenten, werkgevers en ondersteuning rondom de jongere met elkaar verbonden zijn.

Hoewel wij begrijpen dat het standpunt van het ministerie op dit punt niet zal wijzigen, vinden wij het belangrijk om te benadrukken dat deze afbakening niet aansluit bij de integrale, preventieve en doorlopende ondersteuningslijn die wij voor deze jongeren willen organiseren. Juist voor deze jongeren met een kwetsbare arbeidsmarktpositie is het voorkomen van uitval effectiever dan ondersteuning bieden nadat uitval heeft plaatsgevonden.